

N:o 34.

Af Herr Wærn, Carl Fredrik: Om afsättande af medel till beredande af ökad utrymme för Naturhistoriska riksmuseets samlingar.

Sedan Kongl. Vetenskapsakademien upprepade gånger hos Kongl. Maj:t gjort framställning om beredande af ökad utrymme för Naturhistoriska riksmuseets samlingar och sedan byggnadsplan och ritningar blifvit utarbetade och behörigen granskade, aflät Kongl. Maj:t till 1884 års Riksdag förslag till nämnda museums tillbyggnad, i hvilket, efter erinran derom, att det ifrågavarande behovet synes ovedersägligt och afven blifvit af Riksdagens revisorer vitsordadt, Kongl. Maj:t föreslog Riksdagen att för ändamålet bevilja en summa af 240,000 kronor och deraf på extra stat för år 1885 anvisa ett belopp af 39,000 kronor.

Detta Kongl. Maj:ts förslag blef af Stats-Utskottet förordadt, dock med reservation af åtskilliga medlemmar från Andra Kammaren, hvartill, såsom det af diskussionen i Kammaren framgår, närmaste anledningen var den, att desse, under fullt erkännande af museets stora behof af den föreslagna nybyggnaden, ansågo frågan om den lämpligaste platsen för densamma ej ännu vara tillräckligt utredd. Man satte nemligen från åtskilliga håll i fråga, om det ej vore för statsverket fördelaktigare att afyttra den för riksmusei behof år 1874 inköpta egendomen, kvarteret Grönlandet södra, äfvensom statens andel i egendomen kvarteret Grön-

landet norra och att i stället i Stockholms närmaste granskning låta uppföra en enda byggnad, som skulle inrymma riksmuseets alla samlingar. Anslaget bifölls af Första, men afslogs af Andra Kammarén och föll vid den gemensamma voteringen.

Sedan dess har Vetenskapsakademien å nyo ingått till Kongl. Maj:t med förnyad framställning i ämnet, dock utan att denna framställning lyckats tillvinna sig det afseende, som sakens vigt syntes högt påkalla.

Rörande det för hvarje dag ökade behofvet af större utrymme för riksmuseets samlingar behöfver jag här ej vidare uppehålla mig. Redan i sina underdåniga skrivelser af den 12 Mars och 7 November 1873 framhåller akademien en mängd bindande skäl härför, och huru förhållandet sedan dess gestaltat sig kan lätt inses, då man betänker att samlingarna under de senaste tolf åren ytterligare ökats ej allenast genom årliga inköp och gåfvor, utan äfven genom talrika vetenskapliga expeditioner, som från Sverige under denna tid utgått till aflägsna länder och haf. En bildad stat eger ej rätt att låta dessa för alla grenar af naturforskningen och särskildt för vårt eget lands och nordens naturförhållanden så utomordentligt vigtiga samlingar förfaras eller åtminstone blifva genom magasinering i källare och på vindar för vetenskapen otillgängliga, och det minst i ett tidskifte, då naturforskningen spelar en så framstående roll som nu, då alla bildade nationer täfla i frikostiga anslag för ändamål sådana som det, hvarom här är fråga, då museerna, från att hafva varit studerkammare för de lärde, blifvit en af de viktigaste häfstänger till spridande af kunskap i alla klasser af samhället, då nästan hvarje år en ny upptäckt på naturforskningens område bidrager att skingra gamla fördomar, att lemna nya medel till helsa och välstånd för millioner.

Det är dock tydligt, att detta för den svenska vetenskapen så maktpåliggande ärende icke kan vinna sin lösning, om man skall vänta till den dag, då alla äro fullt ense om detaljerna vid utförandet. En dylik endragt kan möjligen först vinnas, när intresset för frågan helt och hållet förslappats. Otaliga exempel från vår egen riksdagsmannærfarenhet vittna tillräckligt härom, och långt ifrån att den meningsskiljaktighet, som här antages ega rum, menligt inverkar på frågans ändamålenliga lösning, är just den omständigheten att frågan från olika synpunkter noga granskas en af de bästa garantier härför. Då härtill kommer, att statsverkets tillgångar för det närvarande utan olägenhet medgifva, att en del af kostnaden för den ifrågavarande nybyggnaden afsättes, så får jag föreslå,

att Riksdagen, i likhet med hvad som förut skett i afseende å det tillämnade nya riksdagshuset, för beredande af ett ökad t utrymme för riksmusei samlingar måtte afsätta och för ändamålet förränta en summa stor 100,000 kronor.

Stockholm den 27 Januari 1886.

C. Fr. Wærn.
